

Yleisesittely maantie- ja ratalain muutoksista

Sari Lajunen, lakimies

Muutoksia maantie- ja ratalakiin

- Norminpurkutalkoot, säädösten sujuvoittaminen, hallinnon keventäminen
- Maantielain ja ratalain säännösten yhdenmukaistaminen
- Ilmoitusmenettelyyn siirtyminen eräiden lupa-asioiden osalta
- Liikennevirastolle määräysenantovaltuus eräissä asioissa
- ELY –keskuksille on tarkoitus siirtää eräitä radanpitoon liittyviä tehtäviä
- Valituslupajärjestelmän laajentaminen
- Tiettyjen sopimusten laatimisesta luovutaan → lupapäätös

Tienpitäjä ja tienpitoviranomainen

Voimassa oleva

Maantielaki 10 §

Tienpitäjänä on valtio, joka vastaa tienpidosta ja sen kustannuksista sekä käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia.

Maantielaki 11 §

Tienpitoviranomaisena toimii toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu valtion viranomainen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tienpitoviranomaiseksi, jos sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Ehdotettu

- Tienpitäjä = Liikennevirasto (maantielaki 10 §)
- Tienpitoviranomainen = LIVI ja ELY (maantielaki 11 §)

Tienpitäjänä on valtio, joka vastaa tienpidosta ja sen kustannuksista sekä käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. *Liikennevirasto* toimii tässä asiassa vastuuviranomaisena.

Tienpitoviranomaisena toimii Liikennevirasto siten kuin tässä laissa erikseen säädetään. Liikennevirasto vastaa maantieverkosta ja sen kustannuksista sekä käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. Muutoin tienpitoviranomaisena toimii *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu valtion viranomainen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tienpitoviranomaiseksi, jos sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Muutoksia maantie- ja ratalakiin

- Läjittää –verbistä luovutaan → *sijoittaa*
- Maa-aineksen *pysyvä ja tilapäinen* sijoittaminen (maantielaki 23 §, ratalaki 16 §)

Voimassa oleva

Maantielaki 23 § *Liitännäisalueet ja tietyötä varten tarvittavat erityiset oikeudet*

Tiesuunnitelmasta tulee käydä ilmi liitännäisalueet ja niiden käyttämiseen tarvittavat tieyhteydet.

Jos maantien rakentamisen ajaksi on tarpeen tietyötä varten perustaa oikeus tienpitoaineen ottamiseen rajoitettuun määrään, tietyössä irrotettavien maa-ainesten läjittämiseen taikka alueen käyttämiseen tilapäisenä kulkutienä, varasto- tai muuna sellaisena alueena taikka oikeus tienpitoa varten tarvittavan yksityisen tien käyttöön tai tekemiseen, voidaan tästä määrätä tiesuunnitelmassa, jossa on osoitettava tarkoitukseen tarvittava alue tai tie.

Ehdotettu

Maantielaki 23 § *Liitännäisalueet ja tietyötä varten tarvittavat erityiset oikeudet*

Tiesuunnitelmasta tulee käydä ilmi liitännäisalueet ja niiden käyttämiseen tarvittavat tieyhteydet.

*Jos maantien rakentamisen ajaksi on tarpeen tietyötä varten perustaa oikeus tienpitoaineen ottamiseen rajoitettuun määrään, tietyössä irrotettavien maa-ainesten **pysyvään tai tilapäiseen sijoittamiseen** taikka alueen käyttämiseen tilapäisenä kulkutienä, varasto- tai muuna sellaisena alueena taikka oikeus työssä tarvittavan yksityisen tien käyttöön tai tekemiseen, voidaan tästä määrätä tiesuunnitelmassa, jossa on osoitettava tarkoitukseen tarvittava alue tai tie.*

Hyötyjä maksaa –kirjaus

Maantielaki 10 § 2 mom.

Erityisestä syystä, kuten jos tienpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tai tien ympäristöön sovittamisen tarve edellyttää taikka jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä, tienpitäjän lisäksi muutkin tahot voivat sopimuksen mukaisesti osallistua tienpidon kustannuksiin tai ottaa huolehtiakseen jostakin tienpitoon liittyvästä toimenpiteestä.

Uusi 3 mom.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi tienpitäjä voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua tienpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin maantien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

- esim. raskaan liikenteen palvelualue muualla kuin tiealueella
- edellyttää valtion talousarvion käyttöperusteiden täsmentämistä

Ratalaki 7 § 1 mom.

Liikennevirasto toimii radanpitoviranomaisena rataverkon radanpitäjänä. Valtio vastaa rataverkon radanpidon kustannuksista. Muu taho voi osallistua rataverkon radanpidon kustannuksiin Liikenneviraston kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos radanpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tarve edellyttää tai jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä taikka jos osallistumiseen on muu erityinen syy.

Uusi 4 mom.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi radanpitäjä voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua radanpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

Yksityisen tien luovuttamisen ajankohta (MTL 56 a §, RataL 46 a §)

- Yksityisen tien luovuttamisen ajankohta (maantielaki 56 a §, ratalaki 46 a §): tienpitoviranomainen ja radanpitoviranomainen määrää yksityisen tien luovuttamisen ajankohdan riippumatta toimitusmiesten päätöksestä tehdystä valituksesta.
- Yksityistiejärjestelyt perustuvat hyväksytyyn tiesuunnitelmaan, jonka nojalla yksityistiealueet on otettu tienpitäjän haltuun tien tekemisen ajaksi. Tien sijainti on siten lopullisesti ratkaistu eikä sen tulevista käyttäjistä ole epäselvyyttä.
- Korvaukset määrätään toimituksessa tien luovutuksen ajankohdasta riippumatta.
- **Milloin on hyvä luovutusajankohta?** Kun yksityistiellä on vastaanottava taho (tieosakkaat, tiekunta, kiinteistön oma tie) – olemassa oleva tai maantietoimituksessa päätetty, ja kun tienpitovelvollisuuden jakautumisesta on päätetty.
- Ei ole hyvä luovuttaa juuri ennen talvea tai talvella.

Maantielaki 56 a § Yksityisen tien luovuttaminen (uusi)

Edellä 56 §:n 1 momentissa tarkoitettu yksityinen tie luovutetaan tienpitoviranomaisen määräämänä ajankohtana tieosakkaille tai kiinteistön omistajalle sen jälkeen, kun tieosakkaista ja kunnossapidosta osakasten kesken on maantietoimituksessa päätetty ja toimitusta koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä maantietoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

Riidanalaisen korvauksen tallettaminen

Voimassa oleva

Maantielaki 80 § Riidanalaisen korvauksen maksaminen

Tienpitoviranomaisen valittaessa maantietoimituksessa määrätyistä korvauksista ei riidanalaista osaa korvauksista tarvitse tallettaa. Korvauksensaajalla on kuitenkin oikeus saada riidanalainen osa korvauksesta lainvoimaisen korvauksen yli menevän määrän ja sille varojen nostopäivästä laskettavan kuuden prosentin koron takaisin maksamisesta asetettavaa tienpitoviranomaisen hyväksymää vakuutta vastaan.

Ehdotettu

Maantielaki 80 § Riidanalaisen korvauksen tallettaminen

Tienpitoviranomaisen valittaessa maantietoimituksessa määrätyistä korvauksista **voidaan riidanalainen osa korvauksista tallettaa**. Tallettamiseen sovelletaan, mitä lunastuslain 52 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 70 §:ssä säädetään.

- Riidanalainen korvaus voidaan tarvittaessa tallentaa aluehallintovirastolle (maantielaki 80 §, ratalaki 70 §)

Vähäinen korvaus

Voimassa oleva

Maantielaki 83 § Vähäiset korvaukset

Jos lunastustoimikunnan tienpitoviranomaisen samalle asianosaiselle maksettavaksi määräämä kokonaissumma ei ylitä 10 euroa, sitä ei tarvitse maksaa tai tallettaa

Ehdotettu

Maantielaki 83 § Vähäiset korvaukset

Jos lunastustoimikunnan tienpitoviranomaisen samalle asianosaiselle maksettavaksi määräämä kokonaissumma ei ylitä **20 euroa**, sitä ei tarvitse maksaa tai tallettaa.

- Vähäinen korvaus 10 € → 20 € (maantielaki 83 §)

Maantielain vastainen toiminta

- Hallintopakkosäännöksen muutokset (maantielaki 101 §, ratalaki 87 §)
- AVIn toimivalta poistuu.
- Tienpitoviranomainen eli ELY vastaa jatkossa koko prosessista kuulemisineen, kehotuksineen ja asettaa tarvittaessa uhkasakon.
- Tarkempi ohjeistus hallintopakkomenettelystä annetaan myöhemmin.
- Voidaan edelleen puuttua välittömästi akuuttiin liikenneturvallisuutta vaarantavaan tilanteeseen → tarvittaessa käynnistetään hallintopakkomenettely akuutin puuttumisen jälkeen
- Tarvittaessa poliisi antaa virka-apua.

Maantielaki 101 § *Hallinnolliset pakkokeinot*

Tienpitoviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä.

Tienpitoviranomainen voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, täyttämään velvollisuutensa.

Tienpitoviranomainen voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi on tarpeen kiireellinen toimenpide taikka jos on kysymys tiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, tienpitoviranomaisella on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos tienpitoviranomaista estetään toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää taikka estetään 16 §:n 1 momentissa tarkoitetun tutkimustyön suorittaminen, poliisin on annettava tienpitoviranomaisen pyynnöstä virka-apua.

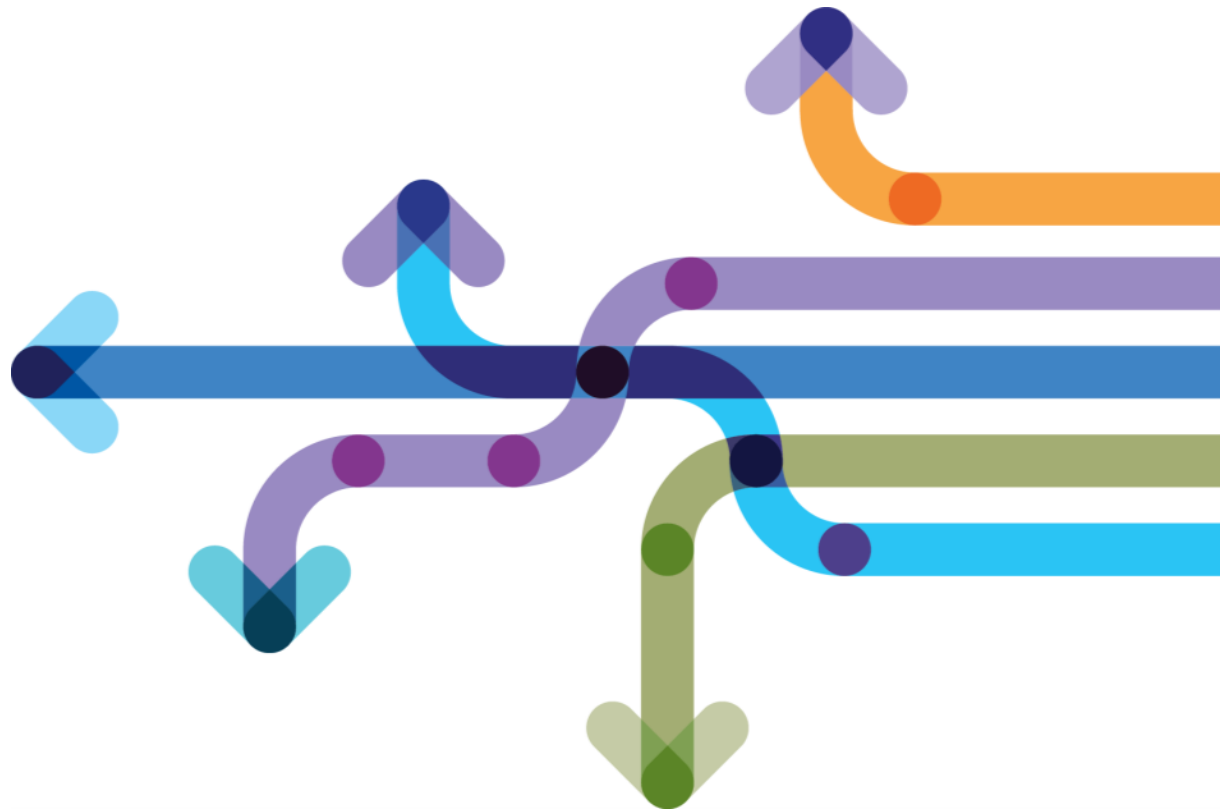
Muutosten voimaantulo

- Lain muutosten voimaantulo ei vielä tiedossa.
- Hallituksen esitys 7.4. eduskunnalle.

5.4. / 11.4. /
12.4.2016

Sari Lajunen

Kiitos!